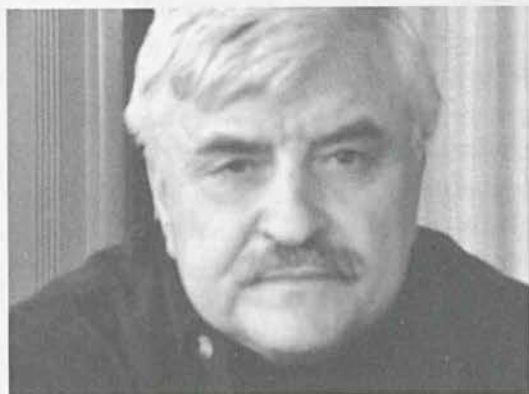

De zatte hoek

Een ironisch verhaal met een fantastische plot

Alexander Tkachenko

Alexander Tkachenko werd in 1945 in de Krim geboren. Hij gradueerde aan de Staatsuniversiteit aldaar en ook aan het Gorki Letterkundig Instituut van Moskou. Hij publiceerde 7 gedichtenbundels, vertaalde en gaf ook het werk uit van heel wat Amerikaanse auteurs. Zijn poëzie werd omgezet in het Pools, het Italiaans, het Frans, het Chinees en het Vietnamees. Zijn werk werd ettelijke malen vertaald en uitgegeven in de V.S.. Hij participeerde aan menig internationaal literair festival en in 1989 nam hij deel aan het *International Writing Program* van de University of Iowa. In 1977 werd hij lid van de Schrijversbond van Moskou. Sedert 1994 is hij algemeen directeur van het Russische Pen Centrum en in die functie vertegenwoordigde hij zijn land op internationale P.E.N.-congressen, gehouden in Australië, Mexico, Schotland, Finland en Polen.

Het hier opgenomen gedicht *De zatte hoek* bestaat uit 6 strofen. Tkachenko geeft er volgende verklaring bij: *'Het is half verzonnen, half gebaseerd op de werkelijkheid, ervan uitgaand dat vroeger in elke kleine Russische stad er zoiets als een 'zatte hoek' bestond, waar je op een soort zwarte markt - ook 's nachts - wodka of wijn kon kopen.'*

1.
Alle uurwerken stopten in de wijk.
Blijkbaar zijn ze voorbijgestreefd.
Informeel astrale gasten –
hippies zijn kalmpjes binnengeslopen.
Stenen, schroeven en schema's
hebben ze betast, sneller dan wie ook.
Twee (gasten) uit een ander systeem (Galaxy)
Hebben de tijd opnieuw gestart.
En verdwenen in de schrille wagons
in jeansbroek Levi's en Montana.
Waar zien we elkaar? Zoals altijd –
Temidden van GOEM, bij de fontein...

2.
Temidden van GOEM, bij de fontein
hing hij rond een uur lang.
Nee, zij is niet aangekomen,
niet uit de hemel gekomen, stralend...
Hij was opgewonden door het geheim
en daarom wandelde hij
ge fascineerd door de nieuwe wereld –
hij is de tijd voorbijgestreefd!
Hij wou wat portwijn drinken,
"Wat is portwijn?"
Hij ging aanschuiven om naar buiten te gaan,
er is een uitgang maar er is geen rij!
Hij snelde naar de oude metro,
de mensen zweefden voorbij, glimlachend,
toen verstond hij, dat de oude tijden dood waren,
hij maakte zijn vinger nat met speeksel –
de wind van vroegere veranderingen waaide,
de auto's trachtten hem te ontwijken
en fotografen focussten op hem op hun knieën,
zeg! – er wandelde een mens van voorbij tijden.
Hij rookte een sigaret van vroeger,
zijn ogen blonken van de wijn van vroeger,
en hij wandelde alleen rond in de straten
met de oude labels van de hele wereld op zijn kleren...

3.

Hij maakte een afscheidsfeest
en zei – men zal mij nog begrijpen,
in het sterrenbeeld van Vissen, ergens op café
de anderen zullen bij mij komen staan.
Wij gaan elk een roebel in de pot leggen
en heel de wereld opdrinken
en jullie nuchtere republiek
zullen we wankelend om middernacht doorkruisen.
Wij gaan die wakker maken door ons dronken gelach
en duizenden nieuwe en verborgen thema's
zullen doen denken aan honger en kou...
Zo zei hij – en steeg op!

4.

De kosmische brandstof 777 was bijna op, hij zocht naar een landing.
Zijn motoren ademden zwaar. Wazige lichten verlichtten elk straatje
van de stad op zoek naar een eilandje met brandstof en plots...

Drie vensters lager waren verlicht,
dat was zijn redding,
hij begon te dalen
en voelde de stenen stoep onder zijn voet,
die langzaam begon nuchter te worden.
De aarde nog bewaarde
de wankelende manier van lopen op de kasseiweg,
het glijden van grillige glimlachen...
Waar belandde hij? Zijn drankgerichte
gedachten scharrelden rond,
kerels in metaal dwaalden rond
en meisjes vielen buitenlanders lastig.
O, waar zijn die drie gewone borrels
en niet de overhaaste "schol!"?
Een meisje probeerde zich aan mij aan te bieden
in een half-Russische taal... Maar tevergeefs.
Er was nog wildernis van dronkenschap
te bespeuren in haar ogen,
haar taxichauffeur was zelfverzekerd en content,

misschien was het zijn dochter,
die zich aanbood in een halfvreemde taal...
Waar is hij toch terechtgekomen?
De zatte hoek was levenslustig en hij
was er onbekend en onopgemerkt.
Hun leven ging door. Een zat meisje
zat op een doos, alle aandacht aan haar vriend.
Rockjongens met halfgeschoren koppen
hingen rond - valse paddestoelen van het Vaderland -
zij staarden naar de voetgangers met koude ogen -
"Laten wij de dronkenschap vernietigen samen met de mensheid!"
Hij nam de brandstof uit zijn zak,
en de zatte hoek heeft het opgemerkt,
terwijl er een van de laatste en geheime feesten aan de gang was
in de nachten van stagnatie en vleierij.

5.

Vaarwel, mijn zatte hoek,
ik stijg boven jou op,
vaarwel, mijn vriendin,
mijn pijn en mijn tegenslag!
Ik stijg boven de zatte hoek op,
een nietig element,
boven de spookachtige set van de reële veranderingen.
Hoe kan ik nu zonder die plaats van zonde?
Mijn hoek en mijn weg,
dan val ik op jou!
En een schaduw werd geworpen
over de gezichten in het hele land,
de zatte hoeken zijn er maar gebleven
in jou en in mij...

6.

Temidden van GOEM, bij de fontein
hoor je dit in het liedje van de druppels –
Is zij aangekomen? Zij was er!
Maar zij is teruggekeerd tot een woord, tot een steen.
Zij is een regel in een gedicht geworden, een standbeeld,
een punt, die danst op de display,
en iemand als ik is voor haar niet nodig
tussen de sterrenbeelden van Waterman en Weegschaal.
In de ruimte was er iets verschoven
en de verbinding van ogenblikken werd verbroken.
Hij nam afscheid van de oude broederschap,
schuld bekennd, berouwvol en lijdend...
Hij steeg op om zich te zuiveren,
de zatte hoek verdween geleidelijk,
al had hij geen sterkte voor wraak
met zijn verleden toekomst.
De hippies waren jaloers,
maar zij zwegen, en zij hebben via het systeem doorgeseind:
"Wij geven het uur terug. Wij zijn voorbijgestreefd,
want wij maken geen schaduwen."

Vertaling: Olga Kropko